

Borgarráð

Tillaga að úthlutun fjárheimilda

Lagt er til að eftirfarandi fjárhagsrammar verði samþykktir fyrir svið borgarinnar vegna undirbúnings fjárhagsáætlunar fyrir árið 2025:

Aðalsjóður	Upprunaleg áætlun 2024	Viðbætur	Rammi 2025
Fjármála og áhættustýringarsvið (FAS)	1.115.853	2.791	1.118.644
Menningar- og íþróttasvið (MÍR)	19.377.704	451.581	19.829.285
Mannauðs- og starfsþróunarsvið (MOS)	859.594	23.169	882.763
Skrifstofur miðlægrar stjórnáslu (RHS)	2.280.306	19.394	2.299.700
Skóla- og frístundasvið án líkana (SFS)	19.227.860	465.429	19.693.289
Umhverfis- og skipulagssvið (USK)	11.481.910	100.819	11.582.729
Velferðarsvið án bundinna liða (VEL)	35.209.080	754.273	35.963.354
Þjónustu- og nýsköpunarsvið (ÞON)	4.083.421	44.800	4.128.221
Þhlutun 2025	93.635.728	1.862.256	95.497.985

Eignasjóður nettó fyrir afskriftir og fjárm. liði	Upprunaleg áætlun 2024	Viðbætur	Rammi 2025
Eignaskrifstofa (ESR)	-30.454.269	1.950.604	-28.503.665
Umhverfis- og skipulagssvið ES (USKES)	4.053.740	125.922	4.179.662
Verkefnastofa þróunarmála (VST)	-3.649.176	7.994	-3.641.182
Þhlutun 2025	-30.049.705	2.084.520	-27.965.185

Tafla 1: Fjárhagsrammar fagsviða Aðalsjóðs og Eignasjóðs

Jafnframt er lagt til að borgarráð feli fagsviðum, kjarnasviðum og miðlægum skrifstofum að hefja vinnu við gerð fjárhagsáætlunar næsta árs og næstu fimm ára.

Greinargerð

Enn er talsverð óvissa um horfur í ytra efnahagsumhverfi á árinu 2024 bæði vegna verðbólguþróunar og stríðsátaka. Hófstílltir kjarasamningar til fjögurra ára á almenna vinnumarkaðnum hafa aukið væntingar um að verðbólga fari lækkandi á árinu og að meiri stöðugleiki náist. Helstu áskoranir í rekstri Reykjavíkurborgar eru einkum vegna verkefna sem flutt hafa verið frá ríki til sveitarfélaga án þess að fullnægjandi fjármögnun fylgi. Náðst hefur áfangi í fjármögnun á málaflokki fatlaðs fólks þegar samið var um 0,22% hækkun á álagningarhlutfalli útsvars í árslok 2022 og síðan 0,23% hækkun í árslok 2023. Niðurstaða skýrslu starfshóps ríkis og sveitarfélaga um kostnaðarskiptingu málaflokksins frá janúar sl. sýnir þó að enn vantar talsvert upp á fulla fjármögnun.

Á árinu 2022 var gripið til ráðstafana til að takast á við halla í rekstri og önnur áhrif erfiðra skilyrða í ytra efnahagsumhverfi Reykjavíkurborgar. Brugðist var við með samdrætti í fjárfestingum og dregið úr lántökupörf. Gjaldskrár voru leiðréttar í ljósi aukinnar verðbólgu. Þá voru settar samræmdar reglur um ráðningar til að gæta aðhalds á því sviði. Gildandi fjárhags- og fimm ára áætlun tekur mið af þessari stöðu. Þá er í fjármálastefnu Reykjavíkurborgar 2023-2027 að finna framtíðarsýn um að fjármálastjórn Reykjavíkurborgar miði að sjálfbærni til lengri tíma litið. Í því felst að rekstur skili afgangi og borgarsjóður standi undir skuldum og skuldbindingum á hverjum tíma án þess að gengið sé á eignir eða þjónustu í samræmi við lögbundnar skyldur.

Reykjavíkurborg leggur fram útfærslu rammaúthlutunar fyrir árið 2025 á þessum grunni. Minnt er á að útfærsla fjárhagsáætlunar er eitt helsta stjórnæki borgarstjórnar til að koma áherslum sínum og stefnumörkun í framkvæmd. Það er í anda þess sem stjórnendum fag- og kjarnasviða er falið að leggja sérstaka áherslu á eftirfarandi atriði við undirbúning frumvarps að fjárhagsáætlun:

- Leiðarljós við undirbúning fjárhagsáætlunar verði grænar áherslur, sjálfbær rekstur og fyrirbyggjandi aðgerðir til að lágmarka fjárhagslegar áhættur í rekstri borgarinnar til samræmis við fjármálastefnu Reykjavíkurborgar.
- Forgangsroðun fjárheimilda innan ramma fari fram með þátttöku fagráða með áherslu á að forgagnsraða fyrst lögbundnum skyldum með hagkvæmni í rekstri að leiðarljósi.
- Að unnið verði að leiðréttingu á fjármögnun verkefna sem flust hafa frá ríkinu. Að uppbygging á þjónustu við fatlað fólk verði markviss og í samræmi skyldur skv. lögum nr. 38/2018 þó þannig að það ógni ekki sjálfbærni í rekstri borgarinnar. Halli af rekstri málaflokksins ógnar að óbreyttu getu borgarinnar til að standa við skuldbindingar laganna um frekari uppbyggingu á þjónustu við fatlað fólk. Í ljósi þess er megináhersla Reykjavíkurborgar að tryggja með samningum við ríkið fulla fjármögnun á rekstri málaflokks fatlaðs fólks, í samvinnu við Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu og Samband íslenskra sveitarfélaga.
- Að ná lækkun launaútgjalda í hlutfalli af tekjum. Því verði náð með aðhaldi í ráðningum, sameiningu starfa, virkri forgangsroðun verkefna ásamt frestun, breytingum eða niðurlagningu á þjónustu. Vegna grunnþjónustu verði ávallt miðað við áætlaða mannaflapörf og samþykktar fjárheimildir starfsstaðar.
- Að ná fram hagræðingu í rekstri með áherslu á að leita hagkvæmstu leiða til útfærslu á þjónustu og rekstri í allri þjónustu borgarinnar og skipulagi um framkvæmd hennar. Á það jafnt við um lögbundna og lögheimila þjónustu.
- Að ná fram samræmingu í innkaupum og hagkvæmstu lausnum í rekstri þar sem fagleg ábyrgð rekstrar og þjónustu verði endurskoðuð eftir atvikum.
- Að nýta stafræna umbreytingu til aukinnar skilvirkni og hagræðingar í rekstri.
- Að áherslur borgarinnar í húsnæðisuppbyggingu nái fram að ganga. Forgangsroðun fjárfestinga miði að þéttingu byggðar og uppbyggingu hverfa með sérstakri áherslu á þróunarása Borgarlínu. Kraftmikil uppbygging tryggi nauðsynlegt framboð íbúða og húsnæðis sem laðar að fleiri íbúa og eflir tekjustofna.
- Að tryggja að viðhaldsáætlun til næstu ára vegna mannvirkja borgarinnar, einkum skóla og leikskóla, nái fram að ganga.

- Að uppbygging á nýjum skólum og leikskólum verði í forgangi til að tryggja framgang stefnu borgarstjórnar um þróun borgarinnar.
- Að hönnun og bygging mannvirkja taki mið af grænum áherslum og eins hagkvæmri nýtingu fjármuna og kostur er án þess að gengið verði á þjónustumarkmið málaflokka.

Rammaúthlutun ársins 2025 tekur mið af nýju verklagi sem tekur mið af fjármálastefnu Reykjavíkurborgar, gildandi fimm ára áætlunar og fjárhagslegu svigrúmi borgarsjóðs við úthlutun fjárhagsramma. Gert ráð fyrir heildrænni skiptingu fjármuna milli sviða og miðlægra skrifstofa borgarinnar að teknu tilliti til kjarabóta, gjaldskrársamkomulags kjarasamninga, verðbóta á annan rekstrarkostnað, samþykktu úthlutunarlíkana og helstu áskorana í rekstri.

Við undirbúning rammaúthlutunar liggur fyrir að öðru óbreyttu að útgjaldasvigrúm borgarsjóðs fyrir ný verkefni er neikvætt sem nemur 1,1 ma.kr. Á sama tíma hafa svið og miðlægar skrifstofur borgarinnar lagt mat á þrjár helstu áskoranir í rekstri og nema þær alls 6,4 ma.kr. Þetta felur í sér að svið og miðlægar skrifstofur borgarinnar þurfa að leita inná við til að finna rými fyrir ný verkefni þ.e. leita leiða til endurskipulagningar og forgangsraða núverandi verkefnum. Samhliða undirbúningi stjórnenda með fagráðum að forgangsroðun innan ramma verði eftirfarandi verkefni rýnd sérstaklega undir forystu viðeigandi sviðsstjóra:

- 1) Úthlutunarlíkan grunnskólanna verði rýnt með áherslu á hvernig það hefur reynst frá því það var innleitt og það svigrúm sem það getur skilað til áframhaldandi þróunar á þjónustu við börn í grunnskólum með áherslu á þarfir vegna barna af erlendum uppruna.
- 2) Áætlun um uppbyggingu búsetuúrræða verði rýnd og endurskoðuð með hliðsjón af niðurstöðum starfshóps um kostnaðarskiptingu í málaflokki fatlaðs fólks og samnings ríkis og sveitarfélaga.
- 3) Gerð verði áætlun um hvernig tekist verði á við vetrarþjónustu borgarinnar. Fyrir liggja áætlun um hvernig tekist verði á við þær breytingar sem samþykktar hafa verið.
- 4) Gerð verði áætlun um hvernig ný upplýsingakerfi og þjónusta við þau verði tekin inn í rekstur.

Niðurstöður liggja fyrir við kynningu sviða á forgangsroðun innan ramma 19. júní.

Gert er ráð fyrir að þegar niðurstöður vegna kjarasamninga liggja fyrir verði unnt að ráðstafa hækkunum ársins 2024 inn í ramma og að við frágang frumvarps að fjárhagsáætlun verði tekið frá fjármagn og vistað miðlægt vegna kjarabóta ársins 2025. Jafnframt er gert ráð fyrir fjármögnun á uppbyggingu nýrra leikskóla og innleiðingu nýs rekstrarlíkans í leikskóla. Þá hefur verið áætlað fyrir bundnum liðum sérstaklega. Að öðru leyti er ekki gert ráð fyrir fjármagni miðlægt vegna ófyrirséðra verkefna nema að litlu leyti. Þannig mun liðurinn ófyrirséð aðeins nema um 0,5% af heildarútgjöldum borgarinnar og verður til ráðstöfunar fyrir stefnumótandi áherslur borgarstjórnar. Svið og miðlægar skrifstofur skulu stilla upp fjárhagsáætlun ársins 2025 á þann hátt að hægt sé að fjármagna önnur ófyrirséð verkefni innan úr ramma.

Forsendur rammaúthlutunar vegna ársins 2025 eru að öðru leyti eftirfarandi:

1. Gjaldskrár:
 - 1.1. Árið 2025 er lagt til að gjaldskrár hækki um 3,5% sem tekur mið af forsendum um verðlags- og launapróun fjárhagsáætlunar. Gjaldskrár á umhverfis- og skipulagssviði endurspeglar raunkostnað í samræmi við lög.

- 1.2. Innri leiga hækki um 3,75% á milli ára í samræmi við forsendur fjárhagsáætlunar. Tekið verði tillit til raunþróunar verðlags árið 2024 á móti gildandi áætlun ársins. Gert er ráð fyrir að innri leiga leiði til endurskoðunar á fjárheimildum þegar hún liggur fyrir.
 - 1.3. Gjaldskrár upplýsingatæknideildar (UTR) taki sömu breytingum og meginlínur rammaúthlutunar gera ráð fyrir, þ.e. taki mið af launahækkunum og verðbótum á annan rekstrarkostnað.
2. Útgjöld:
- 2.1. Launakostnaður: Gert er ráð fyrir að launahækkanir vegna kjarasamningshækkana leiði til endurskoðunar á fjárheimildum. Kjarabótum vegna kjarasamninga sem þegar hafa verið samþykktir verður úthlutað til sviða en að öðru leyti verður kjarabótum úthlutað þegar niðurstöður ógerðra kjarasamninga liggja fyrir.
 - 2.2. Verðbætur á annan rekstrarkostnað: Gert er ráð fyrir að verðbætur komi á annan rekstrarkostnað í samræmi við forsendur fjárhagsáætlunar um 3,2% hækkun á vísitölu neysluverðs.
 - 2.3. Innri leiga: Gert er ráð fyrir að aukning á innri leigu, 3,75%, komi í ramma. Fjármála- og áhættustýringarsviði er falið að taka saman upplýsingar um breytingar á innri leigu vegna ársins 2025. Gert er ráð fyrir að verðlags- og magnáhrif vegna leigu samgöngumannvirkja verði bætt með sama hætti.
 - 2.4. Grunnskólar borgarinnar fá úthlutað fjármagni með hliðsjón af forsendum nýs reiknilíkans. Gert er ráð fyrir að fjárheimildir skóla- og frístundasviðs verði endurskoðaðar þegar niðurstaða úthlutunarlíkansins liggur fyrir.
 - 2.5. Leikskólar borgarinnar fá úthlutað fjármagni með hliðsjón af forsendum nýs reiknilíkans. Gert er ráð fyrir að fjárheimildir skóla- og frístundasviðs verði endurskoðaðar þegar lokið hefur verið við innleiðingu líkansins.
 - 2.6. Við rammaúthlutun er ekki ráðstafað til velferðarsviðs vegna bundinna liða, fjárhagsaðstoðar og sérstaks húsnæðisstuðnings en gert verður ráð fyrir fjármagni vegna þessara liða við framlagningu frumvarps.

Næstu skref við undirbúning fjárhagsáætlunar 2025 felast í því að svið og fagrað forgangsraða verkefnum næsta árs innan úthlutaðra fjárheimilda og kynni fyrir borgarstjóra og fjármálahópi 19. júní n.k.

Skilafrestur sviða á drögum að fjárhagsáætlun ársins 2025 er 20. september nk. Gert er ráð fyrir að frumvarp að fjárhagsáætlun Reykjavíkurborgar vegna ársins 2025 og fimm ára áætlun vegna áranna 2025-2029 verði lagt fram í borgarstjórn þriðjudaginn 5. nóvember nk. og afgreitt úr borgarstjórn eftir síðari umræðu þriðjudaginn 3. desember 2024.

Einar Þorsteinsson

borgarstjóri